

**TA'LIMDA TEXNALOGIYALARNI QO'LLASH HAMDA XORIJYI TILLARNI
O'RGATISH ORQALI MUTAXASSISLARNI MALAKALI KADR SIFATIDA
CHIQARISH ISLOHATLARI**

Fiskal institut “Soliqlar va soliqqa tortish” fakulteti talabasi. **Adurahimov A.Z.**
Ilmiy rahbar: i.f.n. Ergashov I.O.

Annotatsiya. Maqolada oliy ta'lim sohalarida olib borilayotgan islohatlar haqida hamda prezidentimiz oliy ta'limni isloh qilish bilan bir qatorda oliy ma'lumotli kadrlar ulushuni oshirish orqali yetakchi davlatlar safiga kirishimiz va bu sohada qo'shimcha islohatlar uchun takliflar va xorijiy tillarni oliy ta'lim uchun naqadar muxumligi. Iqtisodiyot sohalarida xuxusan, soliq sohasini o'qitishda xorij tili bilan bir vaqitda soliq fanlarini xorij tillarida olib borilishi haqida xususiy taklif berilgan.

Tayanch so'zlar: Ingliz tili, xorij tilidagi sohaga oid kitib, oliy ta'lim islahot, Raqamli kitob, intensiv kurslar

Annotatsiya. В статье говорится о реформах, проводимых в сфере высшего образования и реформе высшего образования нашего президента, а также о вхождении нас в ряды стран-лидеров за счет увеличения доли высокообразованных кадров, и предложениях по дополнительным реформам в этом направлении. Поле и иностранные языки для высшего образования как плохо В сферах экономики, например, в сфере налогообложения, было внесено специальное предложение вести налоговую тематику на иностранных языках одновременно с иностранным языком.

Ключевые слова: Английский язык, Полевые учебники по иностранным языкам, Реформа высшего образования, Электронная книга, Интенсивные курсы

Abstract. The article talks about the reforms being carried out in the field of higher education and our president's proposal for further reforms in this field and foreign languages for higher education by increasing the share of highly educated personnel along with the reform of higher education. how bad A special proposal has been made to teach tax subjects in foreign languages at the same time as a foreign language in the fields of economics, for example, in the field of taxation.

Keywords: English, Foreign Language Field Books, Higher Education Reform, Digital Book, Intensive Courses

Qay ko'z bilan qarasak ham hamma davlatlarda ham tanish bilish, o'z ishini bilmasdan yoki bilib qastdan pul, moddiy va manaviy nafni ko'zlab nafaqat o'z kasbiga balki, kasbdoshlarining ham shaniga dog' tushurayotgan nopol insonlar ko'payib bormoqda. Jamiyatda bu illatni karrupsiya deb ataladi. Bu atama Oliy ta'lim muassalarida ham borligi dilimizni xira qiladi va oliy ta'lim xodimlari bilan birgalikda Olit ta'lim, fan va inovatsiyalar vazirligi nomiga ham dog' tushurmoqda. Maqolada shunaqa qo'shtirnoq ichida “Kasbini sotganlar” haqida va ularni tizimdan butunlay yo'q tilish axborot texnologiyalarni qo'llash, ta'lim tizimini raqamlashtirish bilan ularni karupsiya qilishlariga yo'l qoldirmagan xolda

aftamatlashtish orqali bunga erisha olamiz. O‘zbekiston sharoitida biz hozirda jahon standartlaridan biri “Kredit modul” tizimini olib kelib uni rivojlangan davlatlarda kabi qo‘sishimcha axborot platformasi “Hemis” bilan birgalikda olib bormoqdamiz. “Hemis” platformasi kelgandan so‘ng karupsiya ulushi oliy ta’lim tizimida borgan sayin qisqarib bormoqda. O‘zbekiston respublikasi oliy ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to‘g‘risid agi qarorga qaraydigan bo‘lsa 2030-yilgacha O‘zbekistonda oliy ma'lumotlilar ulushuni 50% ga ko‘tarishni muxum konseptual reja qilib olingan. O‘zbekiston bunda sifat emas balki songa qarab harakt qilayobdi degan tushuncha tug‘ilishi tayin lekin, oliy ta’limda olib borilayotgan islohatlar shuni ko‘rsatmoqdaki hozirgi vaqtida xususiy va davlat institutlari birgalikda rasmiy manbalarga qaraydigan bo‘lsa 1 029 522 nafardan oshganligi aytilmoqda. Bu borada xususan soliq sohasiga qaraydigan bo‘lsa ya’ni soliqchilarni o‘qitish tizimiga qarasak sohaga yetuk kadr tayyorlash bo‘yicha yaxshi islohatlar olib borishmoqda avvallari iqtisodiyot sohalari uchun raqamlı texnalogiya va xorijiy tillar kamroq ammo, ixtisos sohalarni ko‘proq o‘qitilardi. Men bu maqolada soliq sohasida kadirlarni tayyorlash uchun raqamlı texnalogiyalar, xorijiy tillar bilan birgalikda uyg‘unlashgan kitoblarni soliqqa oid oliy ta’lim muassalariga targ‘ib qilish g‘oyasini ilgari surmoqchiman. Soliq sohasida bizda hozir o‘zbek adabiyotlaridan keng foydalanamiz lekin, bu kitoblarni samarasi 1-2 yilga ham bormoy barbot bo‘lmoqda. Buning asosiy sababi, soliq sohasida olib borilayotgan raqamlilashuv jarayoni deb bilaman lekin, bu yaxshi manoda. Xuddi shu singari bitta yaxshi kitib uchun maxsus sayt ochib unda yangiliklar soliq sohasida bo‘layotgan o‘zbarishlarni aftamat integratsiya qilish yo‘li bilan birgalikda elektron kitob ishlab chiqilishi kerak deb o‘ylayman. Bu kitob bizga nima beradi deyishingiz mumkin lekin, bu kitob orqali biz birinchidan, har yili kitob yangilashni oldini olamiz, ikkinchidan ma'lumotlarni ishonchliligi va eng muxumi xar-xil saytlarda olib borilayotgan norasmiy sayt ma'lumotlariga ishonib talabalarni bilim olishda qilayotgan xato tushunchalardan qutilamiz.

Yana bitta taklifim shundan iboratki, hozirda olib borilayotgan xorijiy tillariga berilayotgan e’tib orqasidan yanada har, bir oliy ta’lim o‘zları har bitta mutaxasilik fanlari yuzasidan o‘zbek tilida berilgan asoliy terminlarni arashtirgan xolda xorijiy tillarni o‘tishi kerak deb bilaman. To‘g‘ri bu bizga nima beradi deydiganlar chiqishi aniq lekin, buni asosiy mazmuni shundan iboratki. Birinchidan talaba nafaqat bitta fanni chuqur balki qayta takrorlash qilmoqda masalan, Soliqqa oid fanni olaylik bunda biz soliq terminlarini qo’llaymiz va talbalar buni eslab qolish ehtimoli 50%, agar bu terminlarni ingliz tili yoki bironta xorijiy tilda qayta qayta qayta o‘qitish orqali 90% hatto 100% ga ham olib chiqishimiz mumkin.

Takliflarni amalga oshirish mexanizmlari:

1-taklif. Buning uchun birinchi navbatta 1 ta rasmiy sayt yaritilib shu saytga hamma sohaning rasmiy ma'lumotlarini integratsiya qilish kerak va shu saytni ichida bo‘layotgan o‘zgarishlarni maxsus (apk, ios) telefonda foydalana oladigan kitob yaratilib uni ichida oliy ta’lim uchun kerakli fanlar yaratilishi va bu kitobni saytga bog‘lab qo‘yilishi kerak. Saytda qanaqadir o‘zgarish bo‘lsa darxol kitobda ham shu o‘zgarish aftamat tarzda to‘g‘irlanishi kerak.

2-takli. Bu taklifni amalga oshirish uchun avvalombor ta'lim muassasi birinchi navbatda bilim berish turishi kerak va zaruz. Buning uchun birinchidan, xorijiy tilda dars beradigan o'qitivchilarni mutaxasislik fanlaridan dars beradigan o'qituvchilar tomonidan xirijiy tildan dars beradiganlarni maxsus kurslar tashkil qilinib til o'qituvchilariga mutaxasislikdan dars berish kerak. Ikkinchidan til o'qituvchilari maxsus kursni tugatgan sertifikat bilan taqdrilanib endi shu fan bo'yicha institutdan o'quv rejaga tushadigan o'quv qo'llanma, qo'llanma va darslilar yozdirish. Bu kitoblardan foydalanga holda darslarni o'tish orqali mutaxasislik fanlarini xorijiy tillarda o'tilishi va oliy ta'lim muassalarining xorij bilan talabalar almashinuviga erishilganda xoxlagan talabasini yuborgan taqdirda ham talaba mutaxasislik fanlarini biladi va xorij tajribasini urganishda to'siqlarga uchramaydi, ya'ni talaba u yerda ta'lim olgan taqdirda ham O'zbekiston bilan solishtirib ko'rib u davlatdan oladigan yangiliklarimizni, texnologiyalarimizni bemalol tahli qila oladi. To'g'ri bularni hammasi o'qituvchilarning bo'sh vaqida albatta. Ammo, buni rag'batlantirilmasa bu ish ham amalga oshmaydi. Agar ta'lim muassasa rahbariyati tadbirkorlik uchun ochmagan va bu takliflarni o'qiyotgan bo'lsa albatta bu ishlarni amalga oshiradi. Har bir soha bo'yicha yetuk kadr yetkazish uchun bu ishlarni albatta amalga oshirishimiz kerak.

Xulosa

Raqamli sharoitda oliy ta'lim muassalarida olib borilayotgan islohatlar natijasida hozir oliy ta'lim bilim berish salohiyati bilan O'zbekistonni aholisining oliy malumotga enga qatlamini ulushuni oshirmoqda. Xulosa qilib aytadigan bo'lsak "Kredit modul" tizimi bilan "Hemis" axborot tizimi birgalikda oliy ta'limlarni yagona tarmoqqa yig'moqda bu albatta juda yaxshi ish lekin, ish bor joyda kamchiliklar bor bu ikkala tizim birgalikda "Karupsiya" holatlarini olish uchun yaxshi ishlamoqda ammo, bilim berish darajasini oshirish uchun yuqoridagi takliflardan foydalangan xolda maxsus platformani va maxsus elektron kitob ishlab chiqishni zamon talab qilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. <https://lex.uz/docs/-4545884>
2. <https://stat.edu.uz/>
3. <https://cyberleninka.ru/article/n/o-zbekiston-respublikasida-ta-lim-sohasidagi-islohotlar/viewer>
4. <https://n.ziyouz.com/kutubxona/category/11-o-zbekiston-milliy-ensiklopediyasi>